

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Petri Ribadeneiræ, Societatis Iesv Presbyteri, De
Tribvlationibvs huius seculi Libri Duo**

Ribadeneyra, Pedro de

Coloniae, 1604

XXIV. Cur Deus impijs prospera, bonis autem aduersa in hac vita largiatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50340)

tegrum quandoque regnum affligere so-
let, pauca dicemus, & quomodo in illis
nos gerere debeamus, diligenter perscru-
tabimur. Priusquam autem alteram hu-
ius tractatus partem aggrediamur, neces-
sarium fore iudico enodare ac soluere
quæstionem hanc obstupescendam &
admirandam, quare nimirum impijs pro-
spera, bonis verò aduersa plerunq; De-
us largiatur.

CAPVT XXIV.

*CVR DEVS IMPIIS PRO-
spera, bonis autem aduersa in hac vita
largiatur.*

Non tantum peccatorum vulgus ad-
miratur q̄ p̄bis sepe numero tribu-
latis & afflictis, impijs iuxta voluntatē &
votum omnia prosperè succedant; ve-
rū etiam Sancti, intimi ac familiares
Dei amici conqueruntur. Iob patientissi-
mus inquit: *Quare impij viuunt, subleuati* *Cap. 21.*
sunt, confortatiq; diuitijs? Itē Ieremias Pro-
pheta: Quare via impiorum prosperatur: bene *Cap. 12.*
est omnibus qui prauariantur, & iniquè a-
gunt: Et alibi Abacuc: Quare respicis contem- *Cap. 1.*
ptores; & taces, conculcans impio iustioremi-
se? Regius quoque Psaltes obstupefactus

I G & ai

*Psal. 72.**De ciuit.
Dei. lib.,
20. ca. 2.*

& attonitus dicit: *Mei autem penè moti sunt pedes, penè effusi sunt gressus mei. Quia zelauit super iniquos, pacem peccatorum reddens.* Sanctus Augustinus ait: Nescimus quo iudicio Dei bonus ille sit pauper, malus ille sit diues: iste gaudeat, quem pro suis perditis moribus cruciari debuisse mœroribus arbitramur: contristetur ille, quẽ vita laudabilis gaudere debuisse persuadet; exeat de iudicio non solum inultus, verum etiam damnatus innocens, aut iniquitate iudicis pressus, aut falsis obrutus testimonijs: è contrario scelestus aduersarius eius non solum impunitus, verum etiam vindicatus insultet: impius optimè valeat, pius languore tabescat. Latrocinentur sanissimi iuuenes: & qui nec verbo quenquam lædere poterunt, diuersa morborum atrocitate affligantur: infantes vtilis rebus humanis immatura morte rapiantur: & qui videntur nec nasci debuisse, diutissimè insuper viuant: plenus criminibus subleuetur honoribus, & hominem sine querela tenebræ ignobilitatis abscondant: & cætera huiusmodi, quæ quis colligat, quis enumeret? Hæc sancti Augustini verba sunt.

*Lib. 3. de
prouid.*

Saluianus: *Quid me, inquit, interrogas, quare alter maior sit, alter minor: al-*

ter mihi
infirmi
faciat
ratione
gi ista
quã
hi deb
gi cun
reopus
sit pro
Deus.

Et D
meam
illidit
tius per
& sine
metitu
trimul
dæmo
morbo
i impij,
geri, at
blasph
rem, st
maba
me, Do
telligat
Domin
omnia
se est.

ter

ter miser, alter beatus: alter fortis, alter infirmus: qua causa quidem hæc Deus faciat, non intelligo, sed ad plenissimam rationem abundè sufficit, quòd à Deo agi ista demòstro. Sicut enim plus est Deus quàm omnis humana ratio: sic plus mihi debet esse quàm ratio, quod à Deo agi cuncta cognosco. Nihil ergò in hac re opus est, nouum aliquid audire: satis sit pro vniuersis rationibus Author Deus.

Et D. Hieronymus ait: Nunquid & in meam mentem non hic sæpius fluctus illiditur? Quare senes impij, seculi diuitijs perfruuntur? quare adolescètia rudis, & sine peccato pueritia, immaturo flore metitur? Quid causæ est, vt sæpè bimuli trimulique, & vbera materna lactantes, à dæmonio corripiantur, repleantur lepra, morbo regio deuorentur? & è contrario, impij, adulteri, homicidæ, sacrilegi, vegeri, atque securi de sua sanitate, in Deū blasphemant &c. Sed, cum hæc cogitarem, statim didici cum Propheta: *Existimabam vt cognoscerem, hoc, labor est ante me, Donec intrem in sanctuarium Dei: & intelligam in nouissimis eorum. Iudicia enim Domini abyssus multa.* Bonus est Deus, & omnia, quæ bonus facit, bona sint necesse est. Hucusque S. Hieronymus.

Epist. 25. ad Paulam de obitu Ble-sillæ.

*Psal. 72.
Psal. 35.*

Sed vt huic quæstioni & difficultati
 satisfaciamus, præsupponendum est, quod
 dupliciter Deum bona & mala distribuere.
 Primò, quando bonis concessa prospera,
 & malis aduersa: deinde, quando bonis
 molestiam & laborem, improborum
 contra immittit prosperitatem: ad hoc
 quando iustis & iniustis bona pariter
 mala largitur; ita vt tam impius quam
 iustus boni & mali particeps sit: denique
 cum sic bona malis permiscet, vt non
 nulli proborum vel improborum bona
 ac mali participes sint, & vt nec omnes
 iusti prosperitate semper extollantur, nec
 aduersitate perpetuò deprimantur, sed
 quidam illorum felicitate & prospera
 fortuna vtantur, quidam etiam calamita-
 tatibus & miserijs exerceantur: & contra
 quibusdam impijs omnia bene & prospera
 voluntate, quibusdam verò minus prospera
 ac fortunatè succedant. Postremum huius
 modum, Deus in temporalium rerum
 distributione, tanquam aptissimum &
 conuenientissimum elegit, ideoque
 Gregorius Nazianzenus inquit: Ego ve-
 rò, vel huius vitæ cruciatum improbitati,
 vel res lætas & secundas pietati omni-
 nò ascribere vereor: non quòd non ali-
 quando, & ob aliquam vtilitatem hoc
 contingat, nēpè, vt vel per improborum

Orat. 16.

calami
 per bon
 niatur:
 nò, ver
 alij viri
 afficiu
 & Hist
 phanæ
 De
 Dei, he
 caligin
 nequiu
 tus sit,
 amus,
 ficilia
 quæ v
 eredin
 bonis
 gua p
 foret
 & hu
 vnum
 mune
 Deop
 poena
 excita
 se Pa
 ex lib
 unt, f
 ita

calamitatem vitij cursus reprimatur, vel per bonorum felicitatem virtuti via muniatur; sed quia non semper, nec omnino, verum hoc futuri temporis sit, in quo alij virtutis præmijs, alij scelerum pœnis afficiuntur. quemadmodum S. Scriptura & Historiæ cum Ecclesiasticæ, tum prophætae testantur.

De hac ordinatione & prouidentia Dei, hominibus in obscura tenebrarum caligine existentibus, causam aliam dare nequimus, quàm quòd hæc vita fidei status sit, & vt virtutem hanc sedulo exerceamus, necessarium fuerit, occulta & difficilia esse ea, quæ credamus: non enim quæ videmus, sed quæ abscondita sunt credimus. Et si temporalia semper bona bonis, & mala malis Deus tribueret, exigua planè difficultas & exile meritum foret, credere ipsum iustum esse iudicem, & humanarum rerum habere curam, & vnumquemque secundum opera sua remunerare. Adhæc etiam impij seruire Deo penitus negligenter, nisi vel timore pœnæ, vel spe maximi lucri & commodi excitarentur: quia Deus istorum vult esse Pater ac Dominus, qui voluntariè, & ex libera quadam dilectione sibi seruiunt, scientes, non tantum seruitia præstita non remunerari; sed etiam iustum

ad pa-

*Lib. 1. de ci-
uit. Dei c. 8.*

ad patientiæ exercitationem, impij
autem ad conuersionem & sui ipsius
mendationem, sæpe in hac vita pati
affligi. Hinc D. Augustinus dicit: Plac
it diuinæ prouidentia præparare in
sterum bona iustis, quibus non fruent
iniusti: & mala impijs, quibus non
cruciantur boni. Ista verò tempo
lia bona & mala, vtrisque voluit esse cō
munia: vt nec bona cupidius appetat
tur, quæ mali quoque habere cernuntur,
nec mala turpiter euitentur, quibus & bo
ni plerunq̄ afficiuntur. Interest autem
plurimum, qualis sit vsus, vel earum
rum, quæ prosperæ, vel earum, quæ
euntur aduersæ. Nam his bonis tempo
ralibus nec bonus extollitur, nec malus
frangitur: malus autem ideò huiusce
modi in fœlicitate punitur, quia fœlice
tate corrumpitur. Ostendit tamen Deus
sæpè etiam in his distribuendis euiden
tius operationem suam. Nam si nunc o
mne peccatum manifesta plecteretur
pœna, nihil vltimo iudicio reservari po
taretur. Rursus, si nullum peccatum nunc
puniret aperte diuinitas, nulla esse prou
dentia diuina crederetur. Similiter in re
bus secundis, si non eas Deus quibusdam
petentibus euidentiſſima largitate con
cederet, non ad eum ista pertinere dice
remus.

remus. I
bus dar
feruient
os nos
cupidos
quicun
sunt, no
distinct
si sunt.
rum eti
licet sul
virtus &
aurum
tribula
ta purg
ca confi
dere ex
irruens
malos
in eade
stantur
precan
non q
Nam p
horrib
vngue
Hæ
quibus
ta vo
tempo

remus. Itemque si omnibus eas petentibus daret, non nisi propter talia præmia feruendum illi esse arbitraremur: nec pios nos faceret talis seruitus, sed potius cupidos & auaros. Hæc quum ita sint, quicumque boni, mali que pariter afflicti sunt, non ideò ipsi distincti nō sunt, quia distinctum non est, quod vtrique perpeffsi sunt. Manet enim dissimilitudo passionum etiam in similitudine passionum, & licet sub eodem tormento, non est idem virtus & vitium. Nam sicut sub vno igne aurum rutilat, palea fumat, & sub eadem tribula stipulæ comminuuntur, frumenta purgantur: nec ideò cum oleo amurca confunditur, quia eodem præli pondere exprimitur: ita vna eademque vis irruens bonos probat, purificat, eliquat: malos damnat, vastat, exterminat. Vnde in eadem afflictione, mali Deum detestantur, atque blasphemant: boni autem precantur & laudant. Tantum interest, non qualia, sed qualis quisque patiat. Nam pari motu exagitatum & exhalat horribiliter cœnum, & suauiter fragrat vnguentum.

Hæc ipsa S. Augustini verba sunt, ex quibus manifestè colligimus Deum iuxta voluntatem & beneplacitum suum temporalia, tam bona quam mala probis
& im;

& improbis distribuere, vt nihili autem
 te parui illa, spiritualia autem & diuina
 impijs omnino sublata maximi facti
 mus, qualia sunt, charitas, humilitas,
 contemptus mundi, castitas, patientia
 & omnes reliquæ virtutes, quibus
 maius ditata & exornata; contra peccatoris
 despoliata est.

*De prouid.
 cap. 2.*

Præter hanc D. Augustini doctrinam
 sunt etiam aliæ quædam causæ, ob quas
 Deus bonos aduersitatibus varijs affligit
 improbis verbò, immensas opes concedit
 quemadmodum enim (vt inquit Seneca)
 nobis interdum voluptati est, si adole-
 cens constantis animi irruentem feram
 venabulo excipiat, si leonis incursum
 imperterritus perferat: simili plane mo-
 do recreatur & voluptate Deus afficitur,
 quando suorum quempiam cum aduer-
 sa fortuna, tribulatione, paupertate, do-
 lore, iniuria, & cæteris calamitatam es-
 neribus, pugnare, & omnia ista virtutibus
 sibi à Deo concessis deuincere videret.
 enim ratione Deus in ipsis glorificatur.
 Et sicut in maximis periculis lectissimos
 quosque milites Dux mittit, qui nocturnis
 hostes aggrediantur insidijs, aut ex-
 plorent iter, aut præsidium loco delictum
 ant, & nemo eorum qui exeunt, dicitur
 Malè de me Imperator meruit, sed, Bene
 iudicauit.

judicauit
 dis igna
 cant: I
 experie
 set natu
 Qui
 tempor
 bona D
 dorem
 tam bo
 suam n
 bis con
 terrena
 nat, fir
 rat iust
 lus ade
 at virtu
 fuerit
 eam no
 turo re
 vita co
 bueho
 se regn
 maest
 cos. N
 tijs ob
 tibus p
 Seneca
 mat, i
 autem

iudicauit: ita quoque, quicumque timidis ignauisque flebilis pati iabentur, dicant: Digni visi sumus Deo, in quibus experiretur, quantum humana pati posset natura.

Quinetiam flagitiosis & sceleratis temporalia nonnunquam in hoc sæculo bona Deus largitur. Nā sicut Solis splendorem & æstum, & pluuiam, ad infinitam bonitatem & paternam affectionem suam manifestandam probis & improbis communicat: pari quoque ratione terrenas & transitorias opes impijs donat, simulque diuinam dupliciter declarat iustitiam. ac primò quidem, quia nullus adeò peruersus est, quin aliqua polleat virtute; quæ etsi minima & vilissima fuerit, iustus tamen Deus irremuneratam eam non relinquit, sed cum ipsam in futuro remunerare nequeat, saltem in hac vita compensat. Hinc legimus impio Nabuchodonosori Aegypti traditum fuisse regnum, pro eo quòd seruierat diuinæ maiestati aduersus hostes eius & inimicos. Nec minus benefecit Deus Aegyptijs obstetricibus, quia Hebræorū infantibus præstiterant misericordiam, vnde Seneca ait: Deus quos probat, quos amat, indurat, recognoscit, exercet: eos autem quibus indulgere videtur, quibus

parce-

Ezechie. 29

*Exodi. 1.
De provid.
cap. 4.*

parcere, molles venturis malis seruat

Deinde declarat Deus suam iustitiam quando (vt D. inquit Augustinus) homini denegat per misericordiam, quod bueret prouocatus ad iracundiam. Non sunt nonnulli, qui quidem ingentes diuitias, prelaturas, & magnificas dignitates, & quicquid consequi desiderant, adquireunt; postmodum tamen insperatam & inopinatam aliquam aduersitatem accurrentes cum pudore, derisu, & dolore maximo omnia studiosè acquisita perdunt, ita vt risus eorum in ploratum, fortuna prospera in miseriam, lætitia in gemitum, fauor item & gratia in periculum & tormentum maximum conuertantur. Illud autem malorum omnium superius est, quòd nimirum, quidam temporalibus bonis abusi in inferni abyssum mergantur, qui fortassis beatorum christi associati fuissent, nisi ea possederent. Quare vindictam & pœnam fuisse collatam agimus, quòd Dei gratia & donum non videbatur.

Præterea Deus improbis temporalia bona largitur, vt liberalitate & clementia ipsius allecti conuertantur, & alii meliores se iisdem priuatos esse confiterantur, pro collatis sibi beneficijs Deo gratias agant, cumque honorent ac diligant.

gant, à
procedi
benefic
rit, tim
sunt for
bona da
re & tol
rium vi
pitium
doman
sufficiat
tiam, tra
peiores
neantur
renda &
aliàs, si
rent, cal
expilant
ter eos
fando.
Adha
impijs f
poteitat
per eoru
noxarum
entia, sic
& reliqu
ant.
Denic
largitur
gant

gant, à quo cuncta quæ possident bona procedunt. Quod si nec amor, nec aliqua beneficiorum apud illos recognitio fuerit, timeant saltem, ne eam quam nacti sunt fortunam perdant: Deus enim, qui bona dare solet, concessa quoque auferre & tollere potest; quod ne fiat, necessarium videtur, Deum semper habere propitium. Si verò nec amor, nec timor ad domandum & corrigendum peccatorē sufficiat; solet Deus, iuxta Boëtij sententiam, transitoria eis bona concedere, ne peiores euadant. sed hac quasi esca detineantur & comprimantur, ne tam horrenda & funesta flagitia admittant, quàm aliàs, si his destituerentur, admissuri forent, calumniando nimirum, peierando, expilando, & prosequendo probos: ac inter eos Luporum ac Tigrium instar versando.

Adhæc etiam immensas in hac vita impijs facultates tribuit, & dignitate ac potestate eos sublimari permittit, quò per eorum tyrannidem iusti exercitati à noxarum mudentur spurcitia, & obedientia, fiducia, & vera erga Deum dilectio, & reliquæ virtutes probatæ in eis reliceant.

Denique transitorias opes reprobis largitur, vt indignitatem earum cognoscant.

scientes, quàm exigui valoris ac pretij
 perspicuè intelligamus. Etenim cum
 stitissimus & prudentissimus Deus, per
 tis etiam ac desperatis hæreticis, & in
 delibus illas concedat, apertè dem
 strat, nullius esse æstimationis; neque
 nim talibus eas donaret, si alicuius po
 tij forent, quippe, qui pretiosas marger
 tas porcis proijcere vetat. Dum autem
 malis & peruersis temporalia bona la
 gitur, manifestè docet, non ea esse preti
 osa & præstantiã, sed grauissima potius
 onera, quibus quantò quis magis abo
 dat, tantò amplius grauatus & onus
 & maiori periculo est expositus.

CAPVT XXV.

*CVR DEVS BONIS TEMPO
 ralia bona concedat.*

Verùm enim uerò, ne probi forte
 sis Deum omninò sui oblitum
 nullam sibi in rebus temporalibus potius
 esse existiment, solet nō nunquam De
 amicos suos ditare, quemadmodum
 Veteri quondam Testamento, Abrah
 mum, Isaacum, Iacobum, Dauidem, Sa
 lomōnem, & Ezechia; in nouo autē Co
 stantinū, Theodosiū, Carolū Mag. S. Sp
 strū, Gregor. & nō nullos alios deuotiss
 fideles t
 sanè id
 pso ma
 uersale
 omniu
 torem
 & dirig
 tia ad d
 Atque
 lijs con
 manaru
 in error
 psam et
 us Vate
 cunque
 in terra
 que Da
 cali infr
 buntur s
 Excelsu
 que vol
 hoc mo
 impius
 (qui ex
 Christi
 nem) in
 nū tēpo
 cis suis
 iuste ha
 tias nul
 lucem i